



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

**Estius, Wilhelm**

**Antwerpen, 1604**

Capittel XVIII. Hoe de broeders van P. Nicolaes hem wilden wijs maecken dat hy den Paus soude versaecken.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)



## CAPITTEL XVIII.

Hoe de broeders van P. Nicolaes hem wilden wijs  
maecken dat hy den Paus soude verfaecken.

**O**ntrent den nacht dan is hy uyt den kercker  
ghelepydt in't huys dat ick gheseght hebbe ende  
al-daer ter-stondt van sijne broeders aende tafel  
ghesett. De welke om alleen neerstelijck ende met-  
ten eersten te weghe te brenghen t'ghene daer sy om  
vergadert waren / hebben met alle moghelijck bid-  
den / sineeckende woorden / beloften / ick segghe oock  
fluyt-redenen van Dialectica / hunnen broeder ghe-  
socht wijs te maerken / dat hy doch den Paus soude  
willen verfaecken. Oock onder andere / oft hy by  
auenturen besozght ware waer mede hy voorzdt-  
aen soude sijn leuen onder-houde ende den cost win-  
nen ( want sy wel wisten dat hy onder de ketters  
niet en soude willen predicant wesen noch eenigh  
ander officie by hen bedienen om daer by te leuen )  
om dese sozghen t'rene mael te benemen / hebben bey-  
de hun huys ende hen tafel hem liberalijck ghepre-  
senteert : segghende daer by dat sy bereedt waren  
hem de coop-manschap te leeren / om daer mede de  
reste van sijn leuen deghelijcken en hoffelijcken / ghe-  
lijck sy spraken / te moghen ouer-brenghen. Op  
dus-danighe proposten van sijne vleeschelijcke broe-  
ders / heeft de Martelaer Christi uyt een Catholijck  
herte gheandtwozdt : dat hy hen grootelijcks be-  
danckte van hunne affectie die hy soo toe-ghedaen  
ende soo broederlijck gheuoelde tot hem om sijne  
verlossinghe te beneerstighen / ende dat sy daer-en-  
boue van selfs presenteerde t'ghene dat hem voorzdt-  
aen tot sijn lichamelijck onder-houdt van noode  
moght wesen. Maer dat hy vele lieuer soude de  
doodt



doedt ( die hy euen wel uyt den noodt der natueren  
eens moeste steruen ) ter eeren Godts steruen / dan  
van het Catholijck ghelooue met eenigh woordt oft  
werck in't minste te wijcken. Voorzits als de broe-  
ders de crachten van hunne redenen meer ende meer  
wilden verstercken om hem dat wijs te maerken /  
heeft hy gheseght: Maer hoe lieue broeders? dunc-  
ket u-lieden recht te wesen / dat ick om u-lieder wil-  
le / om dat ghy my soo seer bidt ende praemt / sal  
wijcken van mijnen Heere mijnen Godt / ende we-  
pelen aende sijde vanden dupuel? Zyt des seker / dat-  
ter niemandt en is inde gheheele wereldt om wiens  
wille ick soude dencken sulcks te doen. Soo moet  
my Godt helpen. Sy hebben gheandt woordt:  
Gheens-lins broeder / dat en begheren wy van u  
niet / dat ghy Godt soudt af-gaen / dan alleenelijck  
van den Paus / die Godt niet en is / maer een men-  
sche. Ende weder-om sepden sy: Soudt-dy soo  
sot zijn dat ghy om sijnen't wille soudt willen ster-  
uen / die om uwen't wille niet eens en soude in sij-  
nen dingher willen steken? Ende wat danck sal hy  
u des weten als ghy deur hem de doodt sult gestor-  
uen zijn? Dese ende dier-ghelycke dinghen vele heli-  
ben vleesch en bloedt in-gheblasen ende aen-gheghe-  
uen met groote behendighepdt ende crachte van  
woorden aen den dienaer Godts / niet begrijpende  
de dinghen die den gheest Godts aen-gaen / maer  
willende hunnen broeder inden wegh des Heeren  
een stichel ende stoot-steen legghen. Van P. Nico-  
laes onverroelijck ghefondeert opden vasten steen /  
wiens stadt-houder opder aerden hy vereerde / en  
heeft deur gheen winden van sijner broeders ( iae  
des hellschen serpents ) inne-gheuen connen af-ghe-  
druuen worden / dat hy in't aller-minste vande open-  
bare ende op-rechte belijdinghe des Goemischen ghe-  
loofs



loofs soude wijcken. Maer ter contrariën uyt den  
 schat der wetentheydt die hem van Gode ghegeuen  
 was/ heeft al-sulcke andtwoorden by-ghebraght/  
 waer deur dat hen-lieder listighe redenen wierden  
 weder-leght/ ende de waerheydt gheweldigher ver-  
 sterckt. Want hy moeste wel weten t'ghene dat hy  
 d'andere selfs hadde gheleert / dattet niet ghenoech  
 en is / ter saligheydt dat pemandt belijdt te gheloo-  
 uen de heylighe Kercke / ende de selue oock Catho-  
 lijck noemt / ten zij dat hy de selue seker ende by-  
 sonder wete te bewijsen / ende aerbeyde inde selue  
 ghebonden te worden als een waerachtighe ende le-  
 uende lidt-maedt in het lichaem Christi. De wel-  
 ke hy oock wel wieste dat anders gheen en conste be-  
 wesen worden / dan de ghene die Petro ende sijne  
 naer-volghers van Christo bevolen wesende / tot  
 den dagh van heden toe teghen alle poorten der hel-  
 len vast ende deur-luchtighe blijft duerende. Soo  
 wie dan den naer-volgher Petri / dat is den Paus  
 van Roomen verlaeckt / wat doet hy anders dan  
 dat hy loochent de waerachtighe Kercke Christi/  
 daer hy de herder / de meester ende het ouer-hoofd  
 van is? Ende die dat doet / die verlaeckt niet eenen  
 mensche / maer Godt selue. Den welcken ( ghe-  
 lijck S. Cyprianus ghetuyghet ) hy niet en can heb-  
 ben veur sijnen vader / die de heylighe Kercke niet en  
 wilt houden veur sijn moeder. Ende oock ist soo  
 wel van noode veur eenen die een Christen mensch  
 wilt wesen / dat hy sal connen onder-scheyden wel-  
 ke dat hy ghelooft te wesen de heylighe Kercke / als  
 te bewijsen wien hy gelooft Christum te zijn. Want  
 ghelijck het niet genoegh en is te gheloouen in Chri-  
 stum / ten zij dat ghy by-sonder belijdt dien mensche/  
 dat is / Jesum den sone van Maria ghecruyft onder  
 Pontio Pilato / Christum te wesen : al-soo en derft  
 ghy

Lib. De  
 vnit. Ec-  
 claf.



ghy niet dencken dattet v ghenoegh sal zijn/ dat ghy ghelooft datter opder aerden is eenige kercke Christi/ ten zij dat ghy metten verstande pepst op een sekerre by-sondere vergaderinghe der gheloouighen/ ende de selue belijdt ende ghelooft te wesen de waerachtighe Kercke Christi/ bypten de welke gheen salighepdt te vinden en is.

## CAPITTEL XIX.

Hoe P. Nicolaes met sijne broeders gh'eten heeft, ende wat disputen daer ouer tafel omme-  
ginghen.

**N**Mer dien dat deur alle dese dinghen die wy verhaelt hebben de moedt van P. Nicolaes grens-  
sins beroert en was / heeft-men voort-gebraght den Bijbel in Duytsche ouer-ghesett/ ende daer uyt getrocken eenighe redenen oft sententien / daer dese nieuwe disputeers mede meynde te brenken de vastighepdt sijns ghelofs. Maer dat was oock te vergeuens/ om dat sy te doen haddē met eenen die inde heplighe Schriftuere seer her-baren was / die lichtelijck conste naer den sin der hepligher Kercken hunne op-wozpinghen af-slaen / ende met andere ghetuyghenissen der Schriftueren hen den mondt stoppen. Hier-om sijn broeders siende dat sy met disputeren verlozen arbejdt deden / hebben eenen anderē wegh besocht uyt t'ghene datter deur de handt was. Want als sy een auondt-mael hadden doen aen-richten / welck des heplighs Martelaers leste mael-tijdt was / hebben hem met spijsē ende dranck soecken verheught te maecten / om al-soo sijne hertneckighepdt ( ghelijck sy dat uyt-lejden ) te vermorswen. Ende hy en heeft oock de spijsē ende dranck niet gheweyghert / als die deur langh-duerighen  
hon-